

— **Vaso Pelagics.** A pozsareváci szerb feyházban néhány nap előtt meghalt a banjalukai volt archimandrita: Vaso Pelagics hatvanöt-éves korában. Vele a Balkán-félsziget egyik legérdekesebb alakja tűnt le az élet színpadáról. Boszniában született és tehetségei fölsegítették a görög-keleti szerb egyház metropolitai székébe. Szerette népét, mint hazájának kevés papja és szította a forradalmat a török uralom ellen. A porta leverte a lázadást és *Pelagicsot* a kis-ázsiai Angorába száműzte, ahonnan azonban már három esztendő múlva orosz segítséggel megszökött. Genfba ment és ott tudományos és szocialisztikus tanulmányoknak szentelte életét és mikor 1871-ben Hercegovinában és Boszniában fellázadt a keresztény lakosság a török kormányzat ellen, *Pelagics* hazájába sietett és kitartásra tüzelte a felkelőket. Rendkívül agitatorius erő lakozott benne, de tulbecsülte a bosnyák nép erejét és tudni sem akart arról, hogy az idegen hatalmak beavatkozzanak honfitársai javára. A bosnyák köztársaság ideája lelkesítette és kidolgozta annak egész alkotmányát. Amikor látta, hogy hazáját felszabadítani nem tudja, beletörődött a felkelőbizottság határozataiba. A szerb-török és az orosz-török háború idején majd Rómában, majd Szerbiában tartózkodott, majd meg Romániát és Bulgáriát kereste föl és mindenütt fanatikus hévvel izgatva a török uralom lerázására. Sehogy sem volt inyére, hogy Bosznia osztrák-magyar kézbe került és mikor látta, hogy Szerbiában is olyan kormány került uralomra, amely meg tudta becsülni az osztrák-magyar monarchia barátságát, elfordult egészen a nagy délszláv eszméktől és a legszélsőbb szocialisztikus irány követőjévé szegődött; valóságos munkásvezér lett, számtalan röpiratot és hírlapi cikket írt, élesen kikelve sokszor a szerb egyház ellen is. Végre a belgrádi konzisztorium exkommunikálta és 1895-ben az örültek házába vitték. Az orvosok kijelentették, hogy elméjének semmi baja és minthogy a belgrádi polgárság és a munkásnép fenyegetőzve követelte szabadon bocsátását, a kormány kieresztette a tébolydából. De nemsokára rá megint elfogták felség sértés miatt. Hét évi súlyos börtönrre ítélték és három évet már kitöltött büntetéséből, amikor bekövetkezett halála.

— **A népek jelleme.** Mantegazza olasz egyetemi tanár ur, virága minden idők legfölültesebb tudósainak, érdekes kérdést intézett Európa legkiválóbb tudósaihoz. Azt kérte tőlük, határozzák meg néhány szóban az egyes európai népek főbb jellemvonásait. Hogy mily nehéz dolog ez — írta fölhívásában — mutatja az is, hogy az igazán nagy *Wichow* egyszer azt mondta neki (a német-francia háború után), hogy az olasz tudomány jelentékenyebb a franciánál. Persze, hogy nem bók akart ez lenni, hanem az ellenség érzület kifolyása. Eddig a leggyakrabban megénekelt tulajdonságokat a következő kis táblázatba foglalta össze:

Olasz: szép iránt fogékony, erotikus.

Francia: impresszionista, állhatatlan, erotikus.

Német: naiv és lelkesedő.

Angol: önző, vallásos, kétszínű, gögős.

Spanyol: erőszakos, gögős.

Orosz: idegbeteg.

Ez a kis táblázat körülbelül éppoly teljes és alapos, mint Mantegazza ur egész munkássága.

— **Ötvenéves jubileum.** Szép ünnepet rendeztek a napokban *Naschitz* Saroltának, az ösmert jeles nőnevelőnek, volt tanítványai, működésének ötvenévi fordulóján abból az alkalomból, hogy a derek igazgatónő a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. Az ünnepen részt vett *Naschitzné* felsőbb leányiskolájának tanári kara, a miniszterium, a város és az iskolaszék képviselői. *Veredy* Karoly tanfelügyelő meleg szavakkal üdvözölte a jubilánst; *Szabó* Karoly tanácsos, a főváros közoktatási ügyosztályának vezetője, a főváros közönsége, *Tenczer* Pál iskolaszéki elnök az iskolaszék nevében köszöntötte az ünnepeltet. A tanári testület üdvözlését *Lenkei* Henrik versben, *Sebestyén* Karoly pedig prózában tolmácsolta. A volt növendékek nevében *Stricker* Mórné szólott és egyuttal ányújtotta az értékes ajándékokat. Az intézet jelenlegi növendékei tiszteletük jeléül jótékony alapítványt tettek, melynek okiratát *Grünfeld* Ilona olvasta föl. A szépen sikerült ünnepélyt este az István főherceg szállóban fényes banket rekesztette be. *Naschitz* Saroltát a közelet kiváló férfai közül *Berzevicsy* Albert, *Falk* Miksa, *Axamethy* Lajos miniszteri tanácsos, *Korányi* Frigyes, *Schweiger* Marton, *Wodianer* Arthur, *Pivár* Ignác igazgató és dr. *Szécsi* Ferenc üdvözölték.

— **Házasságok.** *Munk* Péter eljegyezte *Engel* Margit kisasszonyt Budapesten. — *Berlinből* táviratozzák, hogy *Mendelssohn* Róbert, a *Mendelssohn* és társa világhírű bankház társtulajdonosa, *Mendelssohn* Felix unokaöccse, eljegyezte *Gordigani* Julieta olasz énekesnőt. — *Fuchs* Bertalan királyi helmei terménykereskedő eljegyezte *Grünfeld* Bernát tiszta-ujlaki terménykereskedő hedves leányát *Olgát*.

— **Páros fényképek.** A család és hamisítás legkőrmönfontabb és legbárgyubb módjait egyaránt felhasználta a vezérkar barátai és bérencei, hogy az ördögzigeti rab bűnösségét kimutassák és megsemmisítsék azokat, akik az igazság elsomályosításának útjába állanak. *Picquart* meggyanúsítására szolgált az a fénykép, amelyen az üldözött *Picquart* *Schwartzkoppennel* karonfogva sétál a baden-badeni promenádon. A tudatlan nép természetesen most már szentül meg volt győződve, hogy *Picquart* is elárulta a hazát, de csak addig, míg a *Siecle* le nem leplezte a fénykép titkát. A múlt héten egy illusztrált melléklet gyanánt harminc-negyven ilyen fényképet közölt, amelyen olyan két ember látható, akik bizonyosan nem álltak soha együtt a fényképező-gép elé. Így állnak karonfogva: *Zola* és *Judet*, *Yvette* *Guilbert* és *Sarcey*. Egy másik képen *Lockroy* tengerészetiügyi miniszter, amint egy herceggel, a becsületrend keresztjével, egy hatalmas halat vonszol a szárazra, a halban könnyen felismerhető *André* *Vervoort*, *Rochefort* sógora. Az egyik fénykép *Uzs* hercegnőt mutatja be *Meyer* Arturral, a *Gaulois* kiadójával. A hercegnő, aki tudvaleg sok milliót költött el a boulangizmus ébrentartására, abban a reményben, hogy a párisi gróftól ily módon a trónra segíti, ezt mondja *Meyernek*:

— Igen sok pénzembe került már ön, de még egyszer megpróbálkozom a kalanddal. Csak gondoskodjék egy imponáló külsejű férfuról, mint a másik volt, az ixellesi öngyilkos.

A *Gaulois* igazgatója kiülleszti mellét és így válaszol, bár igénytelen formájú ember és kopasz a nyakáig:

— Magamra gondoltam, hercegnő.

E gunyolódás miss *Uzs* hercegné pört indított a *Siecle* ellen és 50.000 frank kártérítést követelt, amely 24 óra lefolyása alatt lefizetendő és jótékony célra fordítandó. Erre a *Siecle* azt válaszolta, hogy a 24 óra le fog telni, a nélkül, hogy *Uzs* hercegnő elégtételt kapna. Esze ágában sem volt a hercegnőt megsérteni, vagy megrágalmazni, csak mint politikai személyiséget kezelte, akiről mindenki tudja, hogy milyen szerepet játszott *Boulangier* életében. Nincs szándéka beszüntetni a melléklet eladását sem, amint azt a hercegnő kívánja, egyszerűen ki fogja venni a képet és annak helyébe illeszti a bíróság ítéletét, amely leírja a fotografiát és reprodukálja a beszélgetést közte és *Meyer* Arthur közt. A többi lefényképezett személyek közül még csak *André* *Vervoort* menekült a bíróság védőszárnyai alá.

— **Az elkobzott gyümölcs.** Eddig, ha például tulságosan éretlen volt a dinnye, a vásárlások nagy karókkal beverték valamennyit a Dunába. Ezt elkobzásnak nevezték a hatóság. Most, a fővárosi tanács mai határozata szerint, már nem lesz ilyen formája az elkobzásnak. Ugyanis az elkobzott gyümölcsöt nem dobják ezentul a Dunába, hanem a vásáresarnokokban külön e célra föllílitott ládában fertőtleníti és értékesítik. Hogy ennek mi az értelme, annak a kitalálásához bizonyára gyakorlottabb ész kell, mert a magunkfajta laikus nem nagyon érti. Csak sejteni lehet, hogy például nem akarjuk a Dunát inficiálni arra Románia felé. Ha ez így van, igen helyes az eszme. Így jobbak lesznek a Balkánon az egészségi viszonyok, ami igen örvendetes. Budapesten fölül magukról gondoskodnak a dunaparti városok. A Budapesten alóliakról mi gondoskodunk, így csak rendbe jön valahogy a világ. Mirőlünk pedig a mezők lilomának sokszor említett szállítója fog gondoskodni.

— **Patti Adelina menyegzője.** Tegnap volt a harmadik esküvője a nagy Pattiinak *Brecon* városkában. Dél előtt fél tízkor hagyta el a menyegző közönsége Patti kastélyát. A breconi katolikus templom előtt egy katonazenekar ünnepélyesen fogadta a jegyeseket, Patti és a nálánál sokkal fiatalabbnak látszó báró *Cederstroem* Rudolfot. A polgármester és az elöljáróság egy üdvözlő iratot nyújtott át, mire megkezdődött az egyházi szertartás. A rövid negyed óráig tartó esküvő után az új pár a vendégekkel együtt a vonatra ült. A walesi herceg szalonkocsijában husz vendégnek terítettek. A menyegző előtt való este Patti vendégei tiszteletére a kastélyban hangversenyt rendezett.

— **Katonaszabadítók a vidéken.** *Mohácsról* táviratozza tudósítónk: A mohácsi csendőrség ma *Molnár* Ferenc és *Bödön* János baranyai lakosokat, akik hosszabb idő óta katonaszabadítással foglalkoztak, letartóztatta. *Molnár* orvosnak, *Bödön* pedig ügyvédnek mondta magát és nagy összegeket csaltak ki olyan szülőktől, akiknek katonaköteles fiuk volt.

— **A tizedik.** Afféle jubileumi halotti tort lehetne tartani a nagyváradi kaszárnyában, ha megérdemelne valami kis pompát egy közkatona, aki agyonlővi magát. *Esten* György, a nagyváradi 39-ik gyalogezred 6-ik századának a közlegénye a tizedik abban a sorban, amelyben a sűrű egymásután és az új temetkezési rend miatt numerust kaptak az öngyilkosok. Tegnap éjjel egy óraker *Esten* György agyonlőtte magát. Régi katona volt már, 1894-ben sorozták be. Alig katonáskodott pár hónapig, megszökött az ezredétől. Utána küldtek néhány markos legényt, akik csakhamar rá is akadtak a szökevényre. *Esten* ekkor le akarta löni üldözőit, de ezek lefegyverezték. A hadbírótság két évi börtönrre és két évi utánszolgálatra ítélte el. A börtönt már leülte és két év múlva már haza is mehetett volna *Esten* György. De észrevette, hogy öregszik napról-napra, csupa fiatal gyerek már körülötte a sok katona és tegnap éjjel meghalt azon módon, mint rövid egy év alatt kilenc bajtársa. Eppen úgy el is temetik, suttomban, dobporrés nélkül, hogy lejárja végre már magát az öngyilkosságok divatja a nagyváradi kaszárnyában. A divat pedig a halotti pompa híján diszesedik, izmosodik...

— **Az amerikai férj.** A haldokló *Gil Blas* adja be olvasóinak a következő furcsa kis esetet: New Yorkban váratlanul hazaérkezik egy férj, s hogy a felesége szobájába lép, egy idegen urat talál ott. Nem is törődik a nyájas ismeretlen jelenlétével, hanem egyszerűen fölveszi az asztalról annak kalapját, s fölkiált:

— Hogyan, uram? Hát ön a *H. és Comp.* cégénél szerzi be a kalapjait? No mondhatom, egy elegáns embertől meglep az ilyesmi! Remélem is, hogy ezentul *X testvérek* üzletében fog vásárolni, annál is inkább, mert én vagyok e kitűnő cég képviselője. Biztosíthatom, hogy kedvezményes árakat szabok önnek...

— **Forrongás az Országos Díjkegyesületben.** Az országos díjkegyesület mai választmányi ülésén dr. *Graber* Gyula jogtanácsos amaz esetből kifolyólag, hogy egy minapi sajtópörben az esküdtészek a díjkegyesületnek általa védett elnökét elítélte, lemondott állásáról. A választmány elhatározta, hogy a pár nap múlva tartandó közgyűlésen a fölmentés elnyerése után *Darvay* Rezső elnökkel együtt szintén lemond. *Paczona* Antal választmányi tag indítványára a közgyűlésen a választások megejtése előtt föl fogják hívni a tagokat, hogy a központi jelöléseket tekintsék semmissnek és a választást tetszésük szerint ejtsék meg. *Darvay* elnök állását abban az esetben sem tartja meg, ha a közgyűlés bizalma újra lefelé fordulna is. A díjkegyesület közgyűlése így előreláthatólag nagyon izgatott lesz.

— **Megbüntetett igazgató.** Megirtuk annak idején, hogy *Tanos* Imre iskolaigazgató ellen több feljelentés kapcsán vizsgálatot indítottak. A vizsgálat több visszaélést konstatált s a tanács mai ülésén *Tanos* száz forint pénzbírságra ítélte. Ezenkívül kötelezte, hogy az 1892–1898. években jogtalanul elhasznált községi értékét fizesse vissza. Kimondotta továbbá a tanács, hogy *Tanos* olyan iskolába helyezze át, ahol igazgatói lakás nincs.

— **A liga-düh.** Már most teljesen kitört a liga-düh Párisban. A liga szükséges roszzá vált s nem is valamire való ember az, aki nem tagja egy ligának. Tegnapelőtt alakult megint egy új liga Párisban. Ennek is van *dísztagja*, *Jules* *Le-maitre* személyében. A másik liga *Anatole* *Franco*-t nyerte meg a maga számára, a harmadik a tehetetlen *Coppéet*, aki egy kis reklámért mindenre ráadja a fejét. A liga-düh ezzel sincs elégitve. Az újságok alakulandó új ligákról cikkeznek és szégyenkezve járnak az utcán azok, akik eddig még nem ligatagok. Még csak az az egy hiányzik, hogy a jövő héten megalakuljon a *nem-ligatagok* ligája...

— **Tömeges kilépés a katolikus egyházból.** *Zomborból* írja tudósítónk, hogy a szomszédos *Szántova* községben ezerkétszáz ember jelentette be kilépését a katolikus egyház kötelékéből. A tömeges kitérés oka a következő: Eddig a szántovai római katolikus templomban vasárnaponként fölültva magyar és vend nyelven mondtak misét. Az utóbbi években a magyar ajku lakosság annyira megszaporodott, hogy az egyházi hatóság kimondta, hogy ezentul a misét magyar nyelven kell mondani. E határozat miatt most ezerkétszáz hívő a görög-katolikus hitre akart áttérni. Remélhető, hogy *Császka* György kalocsai érsek személyes közbelépésével a vallási differenciákat ki fogja egyenlíteni.

— **Április 11.** Az idei sorozási tervbe április 11-ike is fel volt véve sorozási napnak. A honvédelmi miniszter ma leiratban értesítette a fővárost, hogy mivel április hó 11-én nemzeti ünnep van, ezen a napon nem lesz sorozás.

HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.